

Súd:	Správny súd v Košiciach
Spisová značka:	15Sas/5/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu:	0923100615
Dátum vydania rozhodnutia:	27. 03. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Andrea Daráková
ECLI:	ECLI:SK:SpSKE:2024:0923100615.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Správny súd v Košiciach v konaní pred sudkyňou JUDr. Andreou Darákovou, v právnej veci žalobcu: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XX, XXX XX C., právne zastúpený advokátom: JUDr. Lukáš Holodňák, so sídlom Kpt. Nálepku 1066/8, 071 01 Michalovce, proti žalovanej: Sociálna poisťovňa – ústredie, so sídlom Ul. 29. augusta č. 8-10, 813 63 Bratislava 1, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej č. XXXXX-X/XXXX-XX z 30.12.2020 vo veci nepriznania nároku na dávku v nezamestnanosti a jemu predchádzajúceho administratívneho konania, a to v konaní po rozhodnutí Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7 Ssk 169/2022 z 27.09.2023, takto

rozhodol:

I. Správnu žalobu **z a m i e t a**.

II. Žalovanej **n e p r i z n á v a** voči žalobcovi právo na náhradu trov prvostupňového a kasačného konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobou doručenou 17.01.2021 pôvodne Krajskému súdu v Košiciach (ďalej tiež aj len „krajský súd“) sa žalobca domáhal, aby po preskúmaní rozhodnutia žalovanej č. XXXXX-X/XXXX-XX z 30.12.2020, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočka Michalovce (ďalej tiež aj len „sociálna poisťovňa“) č. 10440/2020-MI-DvN z 19.10.2020 o nepriznaní žalobcovi nároku na dávku v nezamestnanosti, aby tieto rozhodnutia, tak žalovanej ako aj sociálnej poisťovne z dôvodu ich nezákonnosti boli zrušené a vec vrátená žalovanej na nové konanie a žalobcovi, aby bol priznaný nárok na náhradu trov konania.

2. Podľa § 1 písm. c) a § 3 ods. 1 a 3 písm. c) zákona č. 151/2022 Z.z. o zriadení správnych súdov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, s účinnosťou od 01.06.2023 prešla právomoc výkonu súdnictva v správnych veciach (čo je aj daný prípad) z Krajského súdu v Košiciach na Správny súd v Košiciach (ďalej tiež aj len „správny súd“), z ktorého dôvodu bolo rozhodovanie o žalobe žalobcu, v zmysle rozvrhu práce Správneho súdu v Košiciach na rok 2023 v jeho znení účinnom od 01.06.2023, náhodnými technickými prostriedkami pridelené zákonnej sudkyňi správneho súdu senátu „15Sa“.

Administratívne konanie

3. Podľa žalovanou predloženého administratívneho spisu bol žalobca dňom 01.04.2020 zaradený Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Michalovce do evidencie uchádzačov o zamestnanie a 31.08.2020 si v sociálnej poisťovni uplatnili nárok na dávku v nezamestnanosti.

Podľa žalobcom osobne dňa 23.09.2020 v mieste jeho bydliska C. XX vyplnenej zápisnice (tento postup prerokovania nároku na dávku sociálna poisťovňa zvolila za účelom zachovania preventívnych opatrení spojených so šírením korona vírusu), žalobca vyhlásil, že je slobodný bezdetný a počas jeho pobytu

v iných členských štátoch mali na území Slovenska pobyt jemu blízke osoby a to matka (otec zomrel) a súrodenci a tiež, že:

- v čase od 19.03.2010 do 31.10.2017 pracoval v Írsku a to u jedného zamestnávateľa, na základe pracovnej zmluvy uzavretej na dobu určitú, pričom vykonával prácu lesného robotníka (sadenie stromčekov), ktorý pracovný pomer bol ukončený výpoveďou zo strany žalobcu; počas pôsobenia v Írsku býval s viacerými osobami v podnájme v rodinnom dome a na územie Slovenskej republiky sa vracal 3x ročne na dobu 3 týždňov až mesiaca a to letecky, pričom sa zdržiaval na adrese C. XX, na ktorej adrese je prihlásený k trvalému pobytu a na tejto adrese býva jeho matka a nevlastný brat s tým, že žalobca nevedel uviesť dĺžku dovolenky poskytovanej mu zamestnávateľom; v Írsku si nepodal žiadosť o dávku v nezamestnanosti z dôvodu neznalosti anglického jazyka;

- v čase od 09.04.2018 do 31.03.2020 žalobca pracoval v Nemecku, taktiež ju jedného zamestnávateľa na základe pracovnej zmluvy uzavretej na dobu určitú v pozícii pracovník vo výrobe (lepenie karbónových súčiastok), ktorý pracovný pomer bol skončený uplynutím doby trvania pracovnej zmluvy; počas doby zdržiavania sa v Nemecku býval s viacerými osobami v podnájme v 4-izbovom byte, pričom 1x sa sťahoval do iného mesta a na územie Slovenskej republiky sa vracal 3x-4x v rozsahu jedného až dvoch týždňov vlastným autom a počas návštev sa zdržiaval na adrese C. XX, ktorú nehnuteľnosť vlastní; v Nemecku nežiadal o dávku v nezamestnanosti, pretože nasledujúci deň po skončení pracovného pomeru musel opustiť byt, ktorý mu prenajímal zamestnávateľ a taktiež kvôli slabej znalosti nemeckého jazyka.

Na území Slovenskej republiky žalobca nemal úver, ani stavebné sporenie, ani životné poistenie; má založený bankový účet a je vlastníkom osobného motorového vozidla; počas pobytu v Írsku a v Nemecku si na území Slovenskej republiky nehľadal zamestnanie;

V liste, ktorý bol prílohou predmetnej zápisnice žalobca vlastnou rukou uviedol, že počas doby pôsobenia v iných členských štátoch sa na ich území zdržiaval väčšinu času; v Írsku poberal aj príspevky vyplácané mu zamestnávateľom v čase, kedy pre neho zamestnávateľ nemal prácu s tým, že na územie Slovenskej republiky sa vracal v období letnej dovolenky a v období Vianoc, avšak presné dátumy si nepamätal.

4. Rozhodnutím č. 10440/2020-MI-DvN z 19.10.2020 sociálna poisťovňa, ako prvostupňový správny orgán rozhodla, že žalobca nemá nárok na dávku v nezamestnanosti.

Sociálna poisťovňa svoje rozhodnutie odôvodnila tým, že v zmysle požiadavky § 104 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení (ďalej len „zákon č. 461/2003 Z.z.“), žalobca v posledných štyroch rokoch pred zaradením do evidencie uchádzačov o zamestnanie, t.j. v období od 01.04.2016 do 31.03.2020 sa síce na území Slovenskej republiky nepodieľal na poistení v nezamestnanosti, avšak, keďže tieto posledné 4 roky sa podieľal na poistení v nezamestnanosti v iných členských štátoch (Írsko a Nemecko), kde aj pracoval a keďže v zmysle čl. 61 ods. 1 a 2 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady č. 883/2004 (ďalej len „základné nariadenie“), by bolo možné žalobcovi pre účely posúdenia nároku na dávku v nezamestnanosti v Slovenskej republike zohľadniť mu doby poistenia v nezamestnanosti dosiahnuté aj v týchto iných členských štátoch EÚ, avšak iba za predpokladu, že žalobca si počas výkonu práce v zahraničí zachoval aspoň pevné väzby a bydlisko na území Slovenskej republiky, sociálna poisťovňa vyhodnotila u žalobcu existenciu týchto pevných väzieb s negatívnym výsledkom.

Záver o nezachovaní žalobcom pevných väzieb na území Slovenskej republiky počas jeho pôsobenia na území iných členských štátov (Írsko a Nemecko), sociálna poisťovňa odôvodnila zistením, že slobodný a bezdetný žalobca sa dlhodobo orientoval na zahraničný pracovný trh v Írsku a Nemecku, kde si plnil aj daňové a odvodové povinnosti a kde mal aj stabilnú bytovú situáciu, pričom skutočnosť, ako jeho občasné (3x ročne) návraty na Slovensko, či spoluvlastníctvo (1/3) rodinného domu nadobudnutého dedením a ani existencia bankového účtu či vlastníctvo osobného motorového vozidla, nie sú podľa sociálnej poisťovne spôsobilé dočasne preukázať zachovanie bydliska a zachovania centra záujmov žalobcu v Slovenskej republike.

Rozhodnutie sociálnej poisťovne bolo žalobcovi doručené 23.10.2020.

5. Žalobca svoje odvolanie proti rozhodnutiu sociálnej poisťovne odôvodnil tvrdením, že dôvodom jeho odchodu do zahraničia bola nemožnosť nájsť si prácu na Slovensku a osamostatnenie sa. Do zahraničia vycestoval iba na prechodnú dobu za účelom nadobudnutia finančných prostriedkov a získania nových znalostí a zručností. Nikdy nemal záujem ostať v zahraničí, trvalý pobyt má stále na Slovensku, o čom svedčí prítomnosť príbuzných na Slovensku, spoluvlastníctvo rodinného domu, zakúpenie auta, zriadenie bankového účtu, kde pravidelne posielal zarobené peniaze. Namietal nesprávne posúdenie ohľadne zachovania jeho bydliska a centra záujmov na Slovensku s tým, že súčasťou skúmania miesta bydliska nie je len preukázanie skutočností, ktoré svedčia o nezachovaní bydliska na Slovensku, ale

zároveň aj zisťovanie podmienok existencie bývania v mieste výkonu zamestnania, v ktorom smere, podľa žalobcu, nebol zo strany sociálnej poisťovne vykonaný žiadny dôkaz, pričom poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7 Sžso/5/2012 z 30.01.2013 s dodatkom, že ohľadom tejto otázky sociálna poisťovňa nevypočula ani žalobcu, ani jeho najbližšiu rodinu, priateľov, či iných osôb.

6. O odvolaní žalobcu rozhodla žalovaná žalobou napadnutým rozhodnutím č. XXXXX-X/XXXX-XX z 30.12.2020 tak, že odvolanie žalobcu v celom rozsahu zamietla a rozhodnutie sociálnej poisťovne potvrdila.

Žalovaná sumarizovala, že v období posledných štyroch rokov pred zaradením žalobcu do evidencie uchádzačov o zamestnanie, t.j. od 01.04.2016 do 31.03.2020, sa žalobca na území Slovenskej republiky nepodieľal na poistení v nezamestnanosti, ktorú dobu mu tak nebolo možné zohľadniť na účely vzniku nároku na dávku v nezamestnanosti, pretože žalobca v tomto posudzovanom období pracoval na území iného členského štátu EÚ (Írsko, Nemecko), kde sa však v zmysle potvrdenia príslušnej zahraničnej inštitúcie podieľal aj na poistení v nezamestnanosti. Preto z dôvodu zistenia, či by bolo možné žalobcovi, pre účely posúdenia nároku na dávku v nezamestnanosti, zohľadniť dobu poistenia v nezamestnanosti dosiahnutú aj na území Írska a Nemecka, sociálna poisťovňa (prvostupňový správny orgán) skúmala, či si žalobca počas tejto doby zamestnania na území iného členského štátu zachoval pevné väzby a bydlisko na území Slovenskej republiky. Žalovaná tak uzavrela, že celková dĺžka pobytu žalobcu 9 rokov 10 mesiacov v inom členskom štáte, jeho stabilná pracovná situácia v zahraničí svedčiaca o jeho opakovanej orientácii na zahraničný pracovný trh od roku 2010 (Írsko, Nemecko), opakované poberanie sociálnych dávok z írskeho sociálneho systému, ako aj primeraná bytová situácia žalobcu v zahraničí a platenie daní a odvodov v zahraničí, boli vyhodnotené silnejšie ako ostatné skutočnosti a to ako žalobcova krátkodobá pracovná história na Slovensku, ním deklarované iba občasné návraty na Slovensko, prítomnosť matky a súrodencov na Slovensku, vlastníctvo bankového účtu, motorového vozidla a spoluvlastníctvo nehnuteľnosti v podiele 2/3 na Slovensku, či zachovanie trvalého pobytu na území Slovenska. Podľa žalovanej, keďže sa žalobca počas výkonu zárobkovej činnosti v zahraničí dlhodobo zdržiaval, býval, trávil pracovný aj mimopracovný čas, platil zákonné odvody i dane, poberal dávku v nezamestnanosti v zahraničí, preto všetky tieto skutočnosti preukazujú na zachovanie bydliska a vytvorenie centra záujmov žalobcom mimo Slovenska, preto nie je možné dobu poistenia v nezamestnanosti získanú na území Írska a Nemecka zohľadniť na Slovensku pre účely vzniku nároku na dávku v nezamestnanosti v súlade s čl. 61 základného nariadenia. V uvedených súvislostiach žalovaná ozrejmla obsah pojmu „bydlisko“ s tým, že tento pojem nie je možné stotožňovať s pojmom „trvalý pobyt“ a s poukazom na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1 Sžsk 38/2017 z 27.11.2018, podľa ktorého na zachovanie bydliska a centra záujmov na Slovensku nepostačuje len zachovanie si evidovaného trvalého pobytu, čo je do veľkej miery len administratívna skutočnosť, ktorá neodzrkadľuje realitu, žalovaná uzavrela, že žalobca si „bydlisko“ v zmysle významu tohto pojmu podľa základného nariadenia, na území Slovenska nezachoval.

V súvislosti so žalobcom deklarovaným jeho vlastníctvom nehnuteľnosti na území Slovenskej republiky, ktoré žalobca nadobudol vo veľkosti podielu 2/3 dedením v roku 1994 a v podiele 1/3 nadobudol darovacou zmluvou v roku 2018 (výpis z LV XX), žalovaná uviedla, že túto skutočnosť zohľadnila, avšak toto vlastníctvo nehnuteľnosti bolo nutné porovnať s ostatnými zistenými skutočnosťami (stabilnou pracovnou situáciou v zahraničí, prioritnou a opakovanou orientáciou na zahraničný pracovný trh od roku 2010, primeranou bytovou situáciou v zahraničí, opakovaným poberaním sociálnych dávok z írskeho sociálneho systému, krátkodobou pracovnou históriou na území Slovenska, daňovou povinnosťou naposledy na území Nemecka), ktoré poukazujú na vytvorenie a prenesenie väzieb žalobcu na územie Nemecka, preto podľa žalovanej vlastníctvo nehnuteľnosti nie je možné vyhodnotiť ako rozhodujúcu skutočnosť preukazujúcu zachovanie bydliska žalobcu na území Slovenska.

V súvislosti s tvrdením žalobcu, že nikdy nemal záujem ostať v zahraničí natrvalo a do zahraničia vcestoval iba na prechodnú dobu, aby nadobudol finančné prostriedky a získal nové znalosti a zručnosti, žalovaná uviedla, že pobyt žalobcu v zahraničí (Írsko, Nemecko) v celkovom trvaní 9 rokov a 10 mesiacov nie je v žiadnom prípade možné považovať za prechodný s dodatkom, že s poukazom na čl. 11 ods. 1 vykonávacieho nariadenia, dôvod odchodu do zahraničia nie je rozhodujúcou skutočnosťou preukazujúcou miesto bydliska dotknutej osoby a na uvedené je možné nahliadať len ako na doplňujúcu skutočnosť, ktorá môže byť zohľadnená iba v prípade pochybností o mieste bydliska dotknutej osoby. Žalovaná zohľadnila prítomnosť matky a troch súrodencov žalobcu na Slovensku s konštatovaním, že ich pobyt na Slovensku jednoznačne nepreukazuje zachovanie bydliska žalobcom v tejto krajine, počas výkonu zárobkovej činnosti v inom členskom štáte. V súvislosti s odvolacou námietkou žalobcu, že na zistenie skutkového stavu sociálna poisťovňa nevypočula žalobcu, ani jemu blízke osoby, priateľov

či známych, žalovaná poukázala, že pre rozhodnutie o nároku žalobcu na dávku v nezamestnanosti sociálna poisťovňa zohľadnila všetky písomné podklady o žalobcom tvrdených skutočnostiach a ani v odvolaní žalobca neuviedol iné ďalšie skutočnosti, okrem tých, ktoré vyhodnotila už sociálna poisťovňa a na základe vyhodnotenia, ktorých dospela k záveru, že žalobca si počas svojho pôsobenia v inom členskom štáte bydlisko ani väzby so Slovenskou republikou nezachoval. Rozhodnutie žalovanej bolo žalobcovi doručené 05.01.2021.

Súdne konanie

7. Žalobca svoju správnu žalobu voči rozhodnutiu žalovanej č. XXXXX-X/XXXX-XX z 30.12.2020 odôvodnil v prvom rade námietkou o procesnom pochybení správnych orgánov, pretože zápisnica z 23.09.2020, na ktorú sociálna poisťovňa poukázala, bola vyplnená žalobcom do jemu sociálnou poisťovňou zaslaného formulára zápisnice, takže so žalobcom nebolo vykonané žiadne ústne pojednávanie, ktoré by podľa žalobcu prispelo k náležitému zisteniu skutočného stavu veci, pretože, podľa žalobcu, uvedenie iba stručných a strohých informácií do predtlačenej vzoru zápisnice mu neumožnilo ich bližšiu špecifikáciu a vysvetlenie, preto táto zápisnica nemôže byť dostatočným podkladom pre rozhodnutie. V uvedenej súvislosti žalobca poukázal, že u iných žiadateľov o dávku v nezamestnanosti sociálna poisťovňa vykonala ústne pojednávanie v rámci ktorého mali žiadatelia možnosť objasniť správnomu orgánu skutkové okolnosti a preukázať dôvodnosť nimi uplatneného nároku, čo žalobcovi umožnené nebolo. Súčasne žalobca namietal, že sociálna poisťovňa nevyužila v rámci vyšetrovacej zásady možnosť požiadať o stanovisko príslušnú inštitúciu Nemecka, zo stanoviska ktorej by bolo zrejmé, či tamojšia dotknutá inštitúcia považuje u žalobcu za centrum jeho záujmov územie Nemecka, ktoré stanovisko by podľa žalobcu prispelo k náležitému zisteniu skutočného stavu veci a k preukázaniu ním uvádzaných tvrdení. Avšak, keďže sociálna poisťovňa stanovisko príslušných zahraničných inštitúcií nezisťovala, nemožno viesť ani polemiku o tom, či medzi nimi došlo alebo nedošlo k dohode o určení bydliska žalobcu.

Žalobca zdôraznil, že mal vždy v úmysle a vždy považoval za centrum svojich záujmov územie Slovenska, čoho dôkazom má byť jeho, v rokoch 1994 a 2018 nadobudnuté vlastníctvo spoluvlastníckych podielov na nehnuteľnostiach (rodinný dom a príslušené pozemky; pod B2-1/3 z celku a pod B4 - 1/3 z celku) evidovaných pre obec Bajany a katastrálne územie C. na LV XX; ako aj jeho vlastníctvo motorového vozidla; existencia bankového účtu vo VÚB a.s.; uzatvorenie poisťnej zmluvy v Allianz, kvôli ktorým skutočnostiam žalobca nesúhlasí so záverom, že pre účely dávky v nezamestnanosti bolo jeho bydlisko v zahraničí. Podľa žalobcu je v rozpore so skutočným stavom veci aj záver žalovanej o jeho dostatočnej bytovej situácii v zahraničí, ako aj nezohľadnenie intenzity jeho návratov na Slovensko. Žalobca po celý čas považoval a považuje územie Slovenskej republiky a konkrétne obec Bajany za svoje bydlisko, na ktoré bolo po celý čas orientované aj centrum jeho záujmov, pričom podľa žalobcu, správne orgány neskúmali subjektívny úmysel žalobcu podľa čl. 11 ods. 2 vykonávacieho nariadenia, hoci ho, podľa názoru žalobcu, skúmať mohli a mali.

Z uvedených dôvodov žalobca navrhol zrušiť rozhodnutie žalovanej, ako aj rozhodnutie sociálnej poisťovne a vec vrátiť sociálnej poisťovni na ďalšie konanie.

Žalobca nežiadal, aby bolo vo veci nariadené pojednávanie.

8. Žalovaná vo svojom vyjadrení k správnej žalobe, zotrvala na svojej argumentácii uvedenej už v žalobou napadnutom rozhodnutí a súčasne zdôraznila, že v konaní o nároku žalobcu na dávku v nezamestnanosti namiesto ústneho vypočutia žalobcu, sociálna poisťovňa pristúpila k spísaniu zápisnice so žalobcom, z dôvodu preventívnych opatrení spojených so šírením vírusového ochorenia bez jeho osobnej účasti zaslaním mu „Zápisnice“, ktorú následne žalobca vyplnil, čím žalobcovi vzhľadom na okolnosti veci bola poskytnutá možnosť uviesť všetky skutočnosti, resp. doplniť, navrhnúť či predložiť dôkazy, na posúdenie jeho bydliska a zachovania väzieb na Slovensku počas jeho zárobkovej činnosti v zahraničí, ktoré všetky ním uvádzané skutočnosti boli sociálnou poisťovňou zohľadnené. V predmetnej zápisnici žalobca sám prehlásil a svojim podpisom osvedčil, že uviedol všetky skutočnosti, ktoré by mohli mať vplyv na posúdenie jeho bydliska počas jeho pobytu a výkonu zárobkovej činnosti v inom členskom štáte a tiež, že nežiada vykonanie iných dôkazov a vypočutie iných osôb. Pre úplnosť žalovaná dodala, že osobný výsluch žalobcu (osobitne v aktuálnej nepriaznivej epidemiologickej situácii) nebol a nie je spôsobilý priniesť iné závery ako tie, ktoré už boli zistené v prvostupňovom a druhostupňovom konaní a žalobca napokon ani v odvolaní a ani v žalobe neuviedol žiadne ďalšie skutočnosti, ako iba tie, ktoré uviedol už v zmienenej zápisnici. Žalovaná súčasne poukázala na najnovšie rozsudky Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veci posúdenia bydliska, a to napr. sp. zn.

9Sžsk/90/2019 z 25.11.2020; sp. zn. 1Sžsk/38/2017 z 27.11.2018; sp. zn. 1Sžso/26/2016 z 30.01.2018; sp. zn. 10Sžsk/5/2016 z 13.12.2017. V súvislosti s námietkou žalobcu, že žalovaná neurčila, ktorý štát (Nemecko alebo Írsko) je považovaný za centrum záujmov a bydlisko žalobcu, žalovaná uviedla, že sociálna poisťovňa neurčuje bydlisko, ale iba posudzuje, či žalobca počas jeho pracovného pôsobenia v inom členskom štáte mal alebo nemal bydlisko na území Slovenska. Z predložených podkladov sociálna poisťovňa ustálila, že žalobca sa v zahraničí zdržiaval celkovo 9 rokov a 10 mesiacov, pričom jeho pracovná činnosť na území Slovenska pred jeho odchodom do zahraničia bola celkovo v trvaní 2 roky a 4 mesiace (naposledy v roku 2009), ktorá skutočnosť nesvedčí v prospech žalobcu v porovnaní s dlhodobou pracovnou činnosťou v zahraničí.

V súvislosti so žalobnou námietkou, že žalovaná, ako ani sociálna poisťovňa v zmysle čl. 11 ods. 1 vykonávacieho nariadenia nezisťovali stanovisko príslušných orgánov členských štátov ohľadne ustálenia miesta bydliska žalobcu, žalovaná uviedla, že označené ustanovenie vykonávacieho nariadenia je možné aplikovať iba ak nastane rozdiel v stanoviskách inštitúcií dvoch alebo viacerých členských štátov o určení bydliska, čo však nebol daný prípad, pretože príslušná nemecká inštitúcia, kde žalobca naposledy pred návratom na Slovensko pôsobil, ani nemala dôvod posudzovať bydlisko žalobcu s tým, že uvedená situácia by nastala napr. ak by príslušná nemecká inštitúcia usúdila, že bydlisko žalobcu bolo na Slovensku a preto by mu napr. nepriznala nárok na niektoré sociálne dávky s dodatkom, že posúdenie bydliska je výlučnou právomocou tej inštitúcie, kde bol uplatnený nárok na dávku v nezamestnanosti, t.j. v tomto prípade sociálnej poisťovne.

Ohľadne námietky žalobcu, že správne orgány nezohľadnili, že aj počas jeho pôsobenia v inom členskom štáte, mal stále úmysel zachovať si bydlisko na území Slovenska, žalovaná uviedla, že keďže na ustálenie väzieb a miesta bydliska žalobcu na území Slovenskej republiky postačovali objektívne skutočnosti ako, dlhodobá prítomnosť žalobcu na území iných členských štátov, kde mal stabilnú pracovnú situáciu svedčiacu o jeho prioritnej a opakovanej orientácii na zahraničný pracovný trh od roku 2010; opakované poberanie dávok z írskeho sociálneho systému; platenie daní a odvodov v zahraničí; primeraná bytová situácia v zahraničí; krátkodobá pracovná história na Slovensku t.j., keďže zohľadnením týchto objektívnych kritérií uvedených v čl. 11 ods. 1 vykonávacieho nariadenia nevznikli pochybnosti o bydlisku žalobcu počas jeho pôsobenia v zahraničí, nebolo už potrebné na jeho ustálenie zohľadňovať aj úmysel žalobcu podľa čl. 11 ods. 2 vykonávacieho nariadenia, pretože sa jedná len o podporné kritérium aplikovateľné pre prípad, ak by miesto bydliska dotknutej osoby nebolo možné ustáliť podľa objektívnych okolností uvedených v článku 11 ods. 1 vykonávacieho nariadenia. V tejto súvislosti žalovaná poukázala na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Sžsk/38/2017 z 21.10.2018, v ktorom mimo iné tiež uviedol, že pre zachovanie si bydliska nie je rozhodujúca na prvom mieste citová väzba k svojmu rodisku či rodičom, ani viac či menej určitý plán raz v budúcnosti sa opäť presťahovať do krajiny pôvodu, ale podstatným je skutočné bydlisko osoby, t.j. kde zvyčajne býva, pričom žalobca počas jeho pôsobenia v Írsku a v Nemecku aj býval na ich území, a rozhodujúce nie je, aké dôvody ho viedli k zmene tohto rozhodnutia, k vráteniu sa na Slovensko, ani to, že nikdy nemal úmysel trvalo zostať žiť na území Írska, či už na území Nemecka. Pohnútkou k odchodu do zahraničia, ako aj pre návrat na Slovensko je v kontexte určovania bydliska v rozhodnom čase, teda počas posledného zamestnania, za daných okolností irelevantná. Žalobca zvolením uvedených území na nich trávil väčšinu času mimo svoje pôvodné rodinné prostredie na Slovensku, čím oslabil svoje individuálne väzby na Slovensko.

V súvislosti s nesúhlasom žalobcu, že jeho bytová situácia v Nemecku bola dostatočná, dala žalovaná do pozornosti, že bytová situácia musí byť vyhodnotená v celkovom kontexte, pričom ubytovanie v podnájme žalovaná hodnotí ako bežnú a prijateľnú formu bývania a to aj na Slovensku, primeranú pomerom súvisiacim s vykonávaním zárobkovej činnosti v Nemecku, čo napokon ani sám žalobca pôvodne nerozporel. Vlastníctvo nehnuteľnosti v celkovom podiele 2/3 v porovnaní najmä so stabilnou pracovnou situáciou v zahraničí samo o sebe nepreukazuje zachovanie bydliska žalobcu na Slovensku tak, ako ani občasné jeho návraty na Slovensko, či vlastníctvo a využívanie bankového účtu a vozidla na území Slovenska.

Žalovaná uzavrela, že žalobca nemal počas posledného zamestnania v Nemecku zachované bydlisko na území Slovenskej republiky, bezprostredne pred zaradením do evidencie uchádzačov o zamestnanie nebol poistený v nezamestnanosti podľa slovenských právnych predpisov, preto mu nebolo možné doby poistenia v nezamestnanosti získané na území Nemecka a Írska zohľadniť na účely vzniku nároku na dávku v nezamestnanosti podľa slovenských právnych predpisov v súlade s čl. 61 základného nariadenia.

Žalovaná navrhla žalobu zamietnuť a súhlasila s prejednaním veci bez nariadenia pojednávania.

9. Vo svojom stanovisku (replika) k vyjadreniu žalovanej, žalobca vyjadril svoj nesúhlas s týmto vyjadrením žalovanej a v podstate zotrval na svojej žalobnej argumentácii a na argumentácii uvedenej vo svojom odvolaní pred správnym orgánom.

10. K vyjadreniu (replika) žalobcu, ktoré bolo žalovanej doručené na vyjadrenie 12.10.2021, však žalovaná už svoje stanovisko (duplika) nezaujala.

11. Krajský súd v Košiciach (ďalej tiež aj len „krajský súd“) verejne vyhláseným rozsudkom č.k. 8 Sa 6/2021-69 z 29.06.2022 o žalobe žalobcu takto rozhodol cit.

„I. Zrušuje rozhodnutie Sociálnej poisťovne - ústredie, Bratislava č. XXXXX-X/XXXX-XX zo dňa 30.12.2020 a rozhodnutie Sociálnej poisťovne - pobočka Michalovce č. 10440/2020-MI-DvN zo dňa 19.10.2020 a vec vracia správnomu orgánu prvého stupňa na ďalšie konanie.

II. Žalobcovi priznáva voči žalovanému právo na úplnú náhradu trov konania.“

Krajský súd svoje rozhodnutie založil na tvrdení o dôvodnosti námietky žalobcu o nedostatočne zistenom skutkovom stave žalovanou a sociálnou poisťovňou, keďže nevykonali dokazovanie o sporných otázkach aj výpoveďou žalobcu, ktoré by mohli preukázať, či žalobca v období, ktoré je rozhodné pre posúdenie nároku na dávku v nezamestnanosti mal alebo nemal zachované centrum záujmov na území Slovenskej republiky, pričom krajský súd nepovažoval za dostatočné, keď žalovaná vychádzala iba z informácií uvedených v predložených tlačivách a formulároch, ktoré vyhodnotila tak, že za štát bydliska žalobcu na účely aplikácie čl. 61 a čl. 62 základného nariadenia je potrebné považovať posledný štát výkonu zárobkovej činnosti žalobcu, t.j. Nemecko. V tej súvislosti krajský súd poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7 Sžo 5/2012 z 30.01.2013 a krajský súd uviedol, že podľa jeho názoru v prípade vypisovania formulárov, v ktorých žiadateľ poskytuje administratívne orgánu odpovede na strohé a jednoduché otázky, na základe ktorých by správny orgán mal dospieť k záveru, že neboli bezprostredne zachované väzby u žalobcu na Slovenskú republiku, tieto nie sú dostatočným podkladom pre prijatie tak závažného záveru, ktorý má za následok odopretie priznania dávky v nezamestnanosti. Podľa krajského súdu uvedené nie je možné ospravedlniť ani pretrvávajúcimi opatreniami z dôvodu pandémie ochorenia COVID-19, pretože je na správnom orgáne, aby zvolil formu pre zistenie úplných podkladov pre rozhodnutie, ktoré by umožnilo žalobcovi preukázať splnenie všetkých predpísaných náležitostí v súvislosti s ním uplatneným nárokom na dávku v nezamestnanosti. Podľa krajského súdu žalovaná nevenovala náležitú pozornosť tvrdeniam žalobcu vo vzťahu k otázke stability jeho rodinného života v domovskej krajine, ku ktorej žalobca nebol vypočutý a tiež sa nemali možnosť vyjadriť ani jeho matka, bratia. Krajský súd tiež podotkol, že dlhodobé pracovné pôsobenie žalobcu v zahraničí, bolo dôsledkom jeho vycestovania za prácou do krajiny, v ktorej mal možnosť uplatniť svoje profesijné zručnosti a zanechanie žalobcom na území Slovenska pri odchode do zahraničia rodiny, bolo v dôsledku jeho úmyslu rodinu ekonomicky zabezpečiť, pričom o zachovaní reálneho bydliska žalobcu, ako aj centra jeho záujmov na Slovensku svedčia aj jeho pravidelné návraty do miesta trvalého bydliska, kde vlastní rodinný dom.

Krajský súd po zrušení rozhodnutí správnych orgánov im v ďalšom konaní uložil povinnosť doplniť dokazovanie výpoveďou žalobcu, prípadne aj ním označených svedkov, uvedené skutočnosti vyhodnotiť a o nároku žalobcu opätovne rozhodnúť.

12. Z dôvodu žalovanou podanej kasačnej sťažnosti, bolo rozhodnutie krajského súdu č.k. 8 Sa 6/2021-69 z 29.06.2022 zrušené rozsudkom Najvyššieho správneho súdu SR (ďalej len „najvyšší správny súd“) sp. zn. 7 Sk/169/2022 z 27.09.2023 a vec bola vrátená krajskému súdu na ďalšie konanie. Najvyšší správny súd svoje rozhodnutie v jeho, pre ďalšie konanie, podstatnej časti odôvodnil nasledujúcimi konštatovaniami cit.

«Vychádzajúc z citovanej právnej úpravy kasačný súd zameral pozornosť na spornú otázku, za ktorú v posudzovanej veci považoval posúdenie zachovania resp. nezachovania bydliska a centra záujmov žalobcu na území Slovenskej republiky. (...)

Vychádzajúc z citovanej právnej úpravy kasačný súd vyhodnotil námietky žalovanej uvedené v kasačnej sťažnosti, ktorými nesúhlasila s argumentáciou správneho súdu o nedostatočne zistenom skutkovom stave vo vzťahu skúmania bydliska a centra záujmov u žalobcu, za dôvodnú. Po preskúmaní obsahu administratívneho spisu a obsahu vydaných rozhodnutí žalovanej a prvostupňového správneho orgánu konštatuje, že preskúmané rozhodnutie (v spojení s prvostupňovým správnym rozhodnutím) vychádza z dostatočne zisteného skutkového stavu, ktorý je logicky vyhodnotený a riadne právne posúdený. Kasačný súd sa stotožnil so záverom žalovaného správneho orgánu, že žalobca si nezachoval na území Slovenskej republiky centrum záujmov. (...)

Tieto závery nie sú spôsobilé zvrátiť ani ďalšie žalobcom tvrdené skutočnosti týkajúce sa jeho rodinných väzieb, spoluvlastníctva k domovej nehnuteľnosti a uhrádzanie súvisiacich povinných poplatkov, či využívanie finančných produktov na Slovensku, keďže tieto len dotvárajú obraz o finančnej situácii žalobcu. Vlastníctvo či využívanie finančných produktov sa nemusí nevyhnutne realizovať len na území jedného štátu a neviaže sa na posúdenie otázky bydliska, resp. centra záujmov podľa koordinačných nariadení.

Pokiaľ ide o rodinné väzby, kasačný súd konštatuje, že toto kritérium sa týka len rodinných príslušníkov, t. j. manžela/manželky, nepľnoletých detí a nezaopatrených detí, ktoré dosiahli vek plnoletosti (čl. 1 písm. i/ bod 2 základného nariadenia). Žalobca neprodukoval žiadny dôkaz o tom, že by spĺňal uvedené kritéria. Vo vzťahu k matke žalobcu a súrodencom kasačný súd v nadväznosti na vyššie uvedené konštatuje, že pre účely posúdenia zachovania rodinných väzieb rodičia-matka a súrodenci nie sú blízkymi osobami. V súvislosti s posudzovaním bytovej situácie, najmä čo do ustálenia jej stability, kasačný súd uvádza, že je potrebné prihliadať na okolnosti konkrétneho prípadu. Skutočnosť, že žalobca býval v podnájme s viacerými osobami ešte automaticky nezakladá záver o tom, že centrum záujmov je i naďalej v Slovenskej republike, ale je potrebné prihliadnuť na skutočnosť, že takáto forma ubytovania nie je v daných podmienkach v Írsku i v Nemecku ničím neštandardným. Nemožno opomenúť ani skutočnosť, že podľa tvrdení žalobcu jeho bývanie v uvedených krajinách bolo počas jeho pobytu v zásade stabilné. Samotná skutočnosť, že žalobca je spoluvlastníkom domovej nehnuteľnosti na Slovensku a že po návrate na Slovensko býva v tejto nehnuteľnosti, taktiež bez ďalšieho nepreukazuje zachovanie centra záujmu žalobcu na Slovensku počas jeho pobytu v priestore Európskeho spoločenstva. Návrat žalobcu do rodinného domu za týchto skutkových okolností preukazuje nanajvýš nové založenie centra záujmov na Slovensku.

Kasačný súd nesúhlasil ani s argumentáciou správneho súdu, že pri určovaní centra záujmov a bydliska bolo potrebné zohľadniť, že žalobca na území Slovenska pri odchode do zahraničia zanechal rodinu, pričom jeho úmyslom a cieľom bolo jej ekonomické zabezpečenie, pričom o zachovaní reálneho bydliska žalobcu, ako aj centra jeho záujmov na Slovensku svedčia aj jeho pravidelné návraty do miesta trvalého bydliska, kde vlastní rodinný dom a za týmto účelom doplniť dokazovanie výsluchom žalobcu a ním navrhnutých rodinných príslušníkov. Kritériá, ktoré krajský súd žiadal zohľadniť a na ich preukázanie doplniť dokazovanie, nezodpovedajú právnej úprave ustanovenej v čl. 11 ods. 1 vykonávacieho nariadenia. V prípade, ak by posúdenie rôznych kritérií uvedených v čl. 11 ods. 1 vykonávacieho nariadenia, nevedlo k určeniu bydliska, za rozhodujúci sa považuje úmysel tejto osoby, tak ako vyplýva z uvedených skutočností a okolností, najmä dôvody, ktoré ju viedli k presťahovaniu v zmysle právnej úpravy obsiahnutej v čl. 11 ods. 2 vykonávacieho nariadenia). Kasačný súd k uvedenému konštatuje, že úmysel žalobcu, že sa chcel vrátiť na Slovensko, tohto času nie je relevantný, keďže postup podľa článku 11 ods. 2 vykonávacieho nariadenia prichádza do úvahy iba subsidiárne, teda v prípade, pokiaľ i po posúdení splnenia podmienok stanovených v odseku 1 tohto článku zostane otázka ustálenia centra záujmov i naďalej otvorená (napr. rozsudok NS SR sp. zn. 10Sžsk/5/2016). V zmysle čl. 11 ods. 2 je to vtedy, keď sa nepodarí dosiahnuť dohodu medzi inštitúciami v prípade ich rozdielného stanoviska. V posudzovanom prípade však príslušná inštitúcia Írskej republiky a Nemeckej spolkovej republiky a príslušná slovenská inštitúcia nedospeli k rozdielnym záverom. Zo skutkového stavu vyplýva, že príslušná inštitúcia Írska vo formulári U1 zo dňa 10.8.2020 potvrdila pobyt a zamestnanie ako aj obdobie poistenia žalobcu v Írsku. Príslušná inštitúcia Nemecka vo formulári U1 zo dňa 2.7.2020 potvrdila pobyt a zamestnanie ako aj obdobie poistenia žalobcu v Nemecku. Žalobca pritom sám potvrdil, že nárok na dávku v nezamestnanosti v Nemecku ako krajiny posledného zamestnania podľa nemeckých predpisov si neuplatnil, a to z dôvodu, že po ukončení pracovného pomeru v ten istý deň opustil byt prenajímaný jeho zamestnávateľom a z dôvodu slabej znalosti nemeckého jazyka. Túto skutočnosť žalobca v konaní pred správnym orgánom a ani v konaní pred správnym súdom nespochybňoval. Žalovaná uvedené skutkové okolnosti príslušnej inštitúcie Írska a Nemecka nerozporovala a následne zvolila postup priamej aplikácie kritérií uvedených v čl. 11 ods. 1 vykonávacieho nariadenia (pozri napr. rozsudok NS SR sp. zn. 1Sžso/26/2016 a sp. zn. 7/Sžsk/91/2020). Z uvedených dôvodov žalovaná nepochybila, ak si v posudzovanej veci osobitné stanovisko od príslušných inštitúcií týchto krajín nevyžiadala. Kasačný súd upriamuje pozornosť tiež na to, že otázka bydliska je koncipovaná ako otázka faktická, ktorá je objektivizovaná až do tej miery, že niekedy ani úmysel (počiatočný alebo i trvajúci) a snaha dotknutej osoby nestačia na zachovanie bydliska v krajine pôvodu. Na tieto účely nie je rozhodujúca na prvom mieste citová väzba k svojmu rodisku, rodičom či iným príbuzným, ani viac či menej určitý plán niekedy v budúcnosti sa opäť presťahovať do krajiny pôvodu, ale skutočné bydlisko, teda miesto, kde osoba zvyčajne býva (čl. 1 písm. j/ základného nariadenia) – pozri rozsudok NS SR sp. zn. 1Sžsk/38/2017.»

13. V dôsledku reorganizácie súdnictva a vzniku Správneho súdu v Košiciach (ďalej len „správny súd“; viď vyššie), následne, po vrátení vecí z najvyššieho správneho súdu na ďalšie konanie, od 01.06.2023 konal už vo veci namiesto pôvodne konajúceho krajského súdu, už správny súd.

14. Podľa § 493e zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) „Konania začaté a neskončené do 30. júna 2023 sa dokončia podľa tohto zákona v znení účinnom do 30. júna 2023; ustanovenie § 493f tým nie je dotknuté.“

15. Podľa § 107 ods. 1 a 2 SSP v znení účinnom do 30.06.2023 „(1) Predseda senátu nariadi na prejednanie vecí samej pojednávanie, ak

- a) o to požiadala aspoň jeden z účastníkov konania,
- b) vykonáva dokazovanie,
- c) to vyžaduje verejný záujem,
- d) je to na prejednanie vecí potrebné alebo
- e) tak ustanovuje tento zákon.

(2) V ostatných prípadoch rozhoduje správny súd bez pojednávania.“

16. Podľa § 124 ods. 3 SSP v znení účinnom do 30.06.2023 „Ak sa pojednávanie nenariaďuje, správny súd vykoná dokazovanie oboznámením sa s dôkazmi, ktoré sa nachádzajú v súdnom spise.“

17. Podľa § 137 ods. 2 SSP v znení účinnom do 30.06.2023 „Rozsudok správny súd vyhlasuje vždy verejne a v mene Slovenskej republiky. Pritom uvedie výrok rozsudku spolu s odôvodnením a poučením o opravnom prostriedku.“

18. Správny súd v danej veci rozhodol a rozsudok dňa 27.03.2024 verejne vyhlásil podľa § 137 ods. 2 SSP, bez nariadenia pojednávania po splnení zákonnej podmienky podľa § 124 ods. 3 SSP a podľa § 107 ods. 1 a 2 SSP, keďže žalobca v žalobe a ani žalovaná vo svojom vyjadrení nežiadali o nariadenie pojednávania, a súčasne nenastal ani jeden zo zákonných dôvodov na nariadenie pojednávania.

Právne východiská pre rozhodnutie

19. Podľa § 6 ods. 2 písm. c) zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) v jeho znení účinnom do 30.06.2023 „Správne súdy rozhodujú v konaniach o (c) správnych žalobách v sociálnych veciach.“

20. Podľa § 135 ods. 1 SSP v jeho znení účinnom do 30.06.2023 „Na rozhodnutie správneho súdu je rozhodujúci stav v čase právoplatnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy alebo v čase vydania opatrenia orgánu verejnej správy.“

21. Podľa § 199 ods. 1 písm. a) SSP v jeho znení účinnom do 30.06.2023 „Sociálnymi vecami sa na účely tohto zákona rozumie rozhodovanie (a) Sociálnej poisťovne.“

22. Podľa § 469 SSP „Ak dôjde k zrušeniu napadnutého rozhodnutia a k vráteniu veci na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, správny súd aj orgán verejnej správy sú viazaní právnym názorom kasačného súdu.“

23. Podľa § 104 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení (ďalej len „zákon č. 461/2003 Z.z.“) v znení účinnom ku dňu podania žiadosti žalobcom (ďalej len „v znení účinnom v rozhodnom čase“) „Poistenec má nárok na dávku v nezamestnanosti, ak v posledných štyroch rokoch pred zaradením do evidencie uchádzačov o zamestnanie bol poistený v nezamestnanosti najmenej dva roky.“

24. Podľa § 188 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. „Organizačná zložka Sociálnej poisťovne nariadi ústne pojednávanie, ak to vyžaduje povaha vecí, najmä ak sa tým prispeje k jej objasneniu.“

25. Podľa čl. 2 ods. 1 nariadenia (ES) Európskeho parlamentu a Rady č. 883/2004 koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia (ďalej len „základné nariadenie“) „Toto nariadenie sa vzťahuje na štátnych príslušníkov členského štátu, osoby bez štátnej príslušnosti a utečencov, ktorí majú bydlisko v členskom štáte a podliehajú alebo podliehali právnym predpisom jedného alebo viacerých členských štátov, ako aj na ich rodinných príslušníkov a ich pozostalých.“

26. Podľa čl. 61 ods. 1 základného nariadenia „Príslušná inštitúcia členského štátu, ktorého právne predpisy podmieňujú nadobudnutie, zachovanie, znovunadobudnutie alebo trvanie nároku na dávky dosiahnutím dób poistenia, zamestnania alebo samostatnej zárobkovej činnosti, v potrebnom rozsahu zohľadní doby poistenia, zamestnania alebo samostatnej zárobkovej činnosti dosiahnuté podľa právnych predpisov ktoréhokoľvek členského štátu, ako keby boli dosiahnuté podľa právnych predpisov, ktoré uplatňuje.“

27. Podľa čl. 65 ods. 5 písm. a) základného nariadenia „Nezamestnaná osoba uvedená v prvej a druhej vete odseku 2 [Úplne nezamestnaná osoba, ktorá počas svojej poslednej činnosti ako zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba, mala bydlisko v členskom štáte inom, ako je príslušný štát a ktorá má naďalej bydlisko v tomto štáte] poberá dávky v súlade s právnymi predpismi členského štátu bydliska, ako keby sa na ňu vzťahovali tieto právne predpisy počas jej poslednej činnosti ako zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba. Tieto dávky poskytuje inštitúcia miesta bydliska.“

28. Podľa čl. 1 písm. f) základného nariadenia « Na účely tohto nariadenia: „cezhraničný pracovník“ znamená každú osobu, ktorá vykonáva činnosť ako zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba v členskom štáte a ktorá má bydlisko v inom členskom štáte, do ktorého sa vracia spravidla denne alebo aspoň raz za týždeň»

29. Podľa čl. 1 písm. i), bod 2 základného nariadenia « Na účely tohto nariadenia: „rodinný príslušník“ znamená: ak právne predpisy členského štátu, ktoré sú uplatniteľné podľa pododseku 1, nerozlišujú medzi rodinnými príslušníkmi a inými osobami, na ktoré sú uplatniteľné, manžel/manželka, nepľnoleté deti a nezaopatrené deti, ktoré dosiahli vek plnoletosti, sa považujú za rodinných príslušníkov.»

30. Podľa čl. 1 písm. j) základného nariadenia „Na účely tohto nariadenia: „bydlisko“ znamená miesto, kde osoba zvyčajne býva.“

31. Podľa čl. 11 ods. 1 nariadenia (ES) Európskeho parlamentu a Rady č. 987/2009 ktorým sa stanovuje postup vykonávania základného nariadenia (ďalej len „vykonávacie nariadenie“) „Ak je rozdiel v stanoviskách inštitúcií dvoch alebo viacerých členských štátov o určení bydliska osoby, na ktorú sa uplatňuje základné nariadenie, tieto inštitúcie po vzájomnej dohode určia centrum záujmov dotknutej osoby na základe celkového posúdenia všetkých dostupných informácií súvisiacich s príslušnými skutočnosťami, ktoré môžu obsahovať:

a) dĺžku a trvalosť prítomnosti na území dotknutých členských štátov;

b) situáciu dotknutej osoby vrátane:

i) povahy a osobitných vlastností každej vykonávanej činnosti, predovšetkým miesta, kde sa takáto činnosť zvyčajne vykonáva, trvalosti tejto činnosti a dĺžky trvania každej pracovnej zmluvy;

ii) jej rodinného stavu a rodinných väzieb;

iii) vykonávania akejkoľvek nezárobkovej činnosti;

iv) v prípade študentov zdroja ich príjmov;

v) jej bytovej situácie, najmä toho, či je táto situácia stabilná;

vi) členského štátu, ktorý sa považuje za miesto bydliska osoby na daňové účely.“

32. Podľa čl. 11 ods. 2 vykonávacieho nariadenia „Ak posúdenie rôznych kritérií, ktoré vychádzajú z príslušných skutočností, ako sa uvádzajú v odseku 1, nevedie k dohode medzi dotknutými inštitúciami, na určenie skutočného miesta bydliska osoby sa za rozhodujúci považuje úmysel tejto osoby, tak ako vyplýva z uvedených skutočností a okolností, najmä dôvody, ktoré ju viedli k presťahovaniu.“

Odôvodnenie rozhodnutia správnym súdom

33. V danom prípade nebolo medzi účastníkmi konania vo veci sporným, že žalobca pred podaním si žiadosti o dávku v nezamestnanosti (31.08.2020) na území Slovenskej republiky, nezáiskal podľa cit. § 104 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. na Slovensku potrebné obdobie poistenia v nezamestnanosti. Avšak, keďže pred podaním si tejto žiadosti o priznanie dávky v nezamestnanosti bol žalobca zamestnaný a sociálne poistený v inom členskom štáte EÚ (v Írsku a Nemecku), z ktorého dôvodu sa podľa čl. 2 základného nariadenia na neho vzťahujú koordinačné pravidlá tohto základného nariadenia,

podľa ktorého cezhraničný pracovník má síce v zásade (prioritne) nárok na dávku v nezamestnanosti podľa právnych predpisov a od toho členského štátu, v ktorom bol naposledy zamestnaný (v danom prípade Nemecko), čo je vyjadrením zásady, že každý členský štát znáša v zásadne náklady na dávky v nezamestnanosti len takej osoby, ktorá do jeho systému sociálneho zabezpečenia aj prispievala, avšak keďže toto základné nariadenie súčasne umožňuje, aby na účel posúdenia nároku na dávku v nezamestnanosti u cezhraničného pracovníka, ktorý o jej priznanie požiadal na území svojho domovského členského štátu v ktorom nebol naposledy zamestnaný (v danom prípade Slovenská republika), bolo možné do doby poistenia v nezamestnanosti započítať aj doby postenia dosiahnuté podľa právnych predpisov ktoréhokoľvek iného členského štátu (v danom prípade Írsko a Nemecko) tak, ako keby boli dosiahnuté podľa právnych predpisov domovského členského štátu (t.j. v danom prípade podľa právnych predpisov Slovenskej republiky), avšak iba za predpokladu, že tento pracovník si počas tejto doby svojho poistenia v inom členskom štáte zachoval na území domovského členského štátu „bydlisko“, preto správne orgány (sociálna poisťovňa a žalovaná) museli posúdiť, či u žalobcu je splnená táto požiadavka zachovania „bydliska“ a zachovania centra záujmov na území Slovenska aj počas doby jeho poistenia v Írsku a Nemecku.

34. V súvislosti s uvedeným je nutné podotknúť, že pojem „bydlisko“, ako to bol už uviedol v tejto veci aj najvyšší správny súd, však v zmysle únieového práva nemožno chápať zúžene ako miesto, kde má dotknutá osoba (cezhraničný pracovník) trvalý alebo prechodný pobyt podľa vnútroštátnych predpisov Slovenskej republiky, pretože podľa čl. 1 písm. j) základného nariadenia pojem „bydlisko“ označuje miesto kde dotknutá osoba zvyčajne býva a kde sa súčasne z tohto dôvodu nachádza aj obvyklé centrum jej záujmov (rozsudok Súdneho dvora EÚ C-90/97 Swaddling, bod 28,29).

Pomôckou pre ustálenie, resp. pre zistenie skutočného „bydliska“, t.j. skutočného centra záujmov dotknutej osoby sú tak kritéria, ktoré boli sformulované v judikatúre Súdneho dvora EÚ [C-90/97 z 25.02.1999 vo veci Robin Swaddlingv. Adjudication Officer] a ktoré sú v súčasnosti kodifikované v cit. čl. 11 ods. 1 vykonávacieho nariadenia a podľa ktorých je pri skúmaní miesta bydliska nutné prihliadať najmä na - rodinný stav a rodinné väzby zamestnanca; bytovú situáciu, jej dĺžku a stabilitu; dĺžku obdobia zdržiavania sa na území iného členského štátu; dĺžku a stabilitu výkonu zárobkovej činnosti a trvanie pracovnej zmluvy; miesta kde dochádzalo k zdaňovaniu príjmov. Tento zoznam zohľadňovaných kritérií nie je taxatívny (nie je konečný) a v jeho rámci nie je určené ani žiadne ich preferenčné poradie a vo všeobecnosti sa zdôrazňuje povinnosť prihliadať na špecifické okolnosti toho ktorého daného prípadu. Podľa cit. čl. 11 ods. 2 vykonávacieho nariadenia, až v prípade (t.j. až v druhom rade), keď posúdenie uvedených kritérií nevedie k určeniu skutočného miesta „bydliska“ dotknutej osoby sa subsidiárne (podporne) za rozhodujúci považuje úmysel tejto osoby vo vzťahu k uvedeným kritériám a to najmä dôvody, ktoré ju viedli k presťahovaniu. Úmysel dotknutej osoby je teda len subsidiárnym (druhoradým, podporným) spôsobom určenia jej bydliska, ak kritériá podľa cit. čl. 11 ods. 1 vykonávacieho nariadenia nevedú k jeho jednoznačnému ustáleniu. Okrem toho tento úmysel dotknutej osoby sa posudzuje s ohľadom k objektívnym skutočnostiam a okolnostiam (t.j. či dotknutou osobou uvádzaný úmysel by vzhľadom k okolnostiam veci bol uveriteľným a presvedčivým pre kohokoľvek na veci nezainteresovaného) a nie iba vzhľadom na subjektívne pocity dotknutej osoby, preto nestačí len tvrdenie, že dotknutá osoba mala úmysel za miesto svojho bydliska považovať Slovenskú republiku [napr. rozhodnutia kasačného súdu sp. zn. 7Sžsk/61/2021, sp. zn. 9Sžsk/6/2021, sp. zn. 1Sžsk/38/2017, sp. zn. 9Sžsk/88/2020, sp. zn. 9Sžsk/19/2021, sp. zn. 7Ssk/103/2021, sp. zn. 7Sžsk/12/2021].

35. V danom konkrétnom prípade správny súd, po vrátení mu veci na ďalšie konanie, po jej, pre správny súd ako aj pre správne orgány, už záväznom (§ 469 SSP) posúdení najvyšším správnym súdom, má už nemenne ustálené, že žalobca si počas svojho dlhodobého pôsobenia v iných členských štátoch (Írsko a Nemecko) nezachoval „bydlisko“ ani centrum záujmov na území Slovenska, z ktorého dôvodu mu tak v konaní o posúdení jeho žiadosti o priznanie mu dávky v nezamestnanosti podľa právneho poriadku Slovenskej republiky, nebolo možné do doby poistenia v nezamestnanosti započítať aj doby postenia v nezamestnanosti dosiahnuté podľa právnych predpisov týchto iných označených členských štátov (Írsko a Nemecko) tak, ako keby boli dosiahnuté podľa právnych predpisov Slovenskej republiky, a z ktorého dôvodu tak v konečnom dôsledku, pre nedosiahnutie minimálnej potrebnej zákonnej doby účasti na poistení v nezamestnanosti, žalobcovi ani nemohol vzniknúť nárok na dávku v nezamestnanosti tak, ako to správne vyhodnotili žalovaná a aj sociálna poisťovňa.

36. Správny súd podotýka, že najvyšší správny súd sa vo svojom rozhodnutí sp. zn. 7 Sk/169/2022 z 27.09.2023, záväzne vyjadril aj k žalobcom tvrdným procesným pochybeniam, ktorých sa podľa neho

mala dopustiť sociálna poisťovňa a následne aj žalovaná tým, že jednako k otázke ustálenia bydliska a centra záujmov žalobcu nebol vypočutý žalobca ani jeho rodinní príslušníci a jednako tým, že k ustáleniu tejto otázky si sociálna poisťovňa nevyžiadala stanovisko príslušného orgánu iného členského štátu na území, ktorého žalobca pôsobil, v dôsledku procesných pochybení ktorých tak, podľa žalobcu nebol náležité zistený skutkový stav.

37. Pokiaľ ide o žalobcom namietané jeho nevypočutie a nevypočutie jeho rodinných príslušníkov a známych k otázke zachovania si jeho „bydliska“ a centra záujmov v Slovenskej republike počas jeho pôsobenia v zahraničí, najvyšší správny súd uviedol, že cit. „... nesúhlasil ani s argumentáciou správneho súdu, že pri určovaní centra záujmov a bydliska bolo potrebné ... za týmto účelom doplniť dokazovanie výsluchom žalobcu a ním navrhnutých rodinných príslušníkov. Kritériá, ktoré krajský súd žiadal zohľadniť a na ich preukázanie doplniť dokazovanie, nezodpovedajú právnej úprave ustanovenej v čl. 11 ods. 1 vykonávacieho nariadenia.“

V nadväznosti na uvedené a najvyšším správnym súdom už aj záväzne ustálené, správny súd ešte na dôvažok dopĺňa, že pokiaľ ide o námietku žalobcu týkajúcu sa procesného pochybenia, ktorého sa správne orgány mali dopustiť tým, že v rozpore s cit. § 188 zákona č. 461/2003 Z.z., nenariadili ústne pojednávanie vo veci a žalobcu nevypočuli, správny súd podotýka, že podľa dikcie cit. § 188 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z., organizačná zložka sociálnej poisťovne nie je povinnou nariadiť ústne pojednávanie automaticky a en bloc v každom jednom prípade, ale iba vtedy, ak si to vyžaduje povaha danej konkrétnej veci najmä, ak by nariadenie ústneho pojednávania prispelo k jej objasneniu, napr. za účelom úplného a presného objasnenia skutkového stavu veci. V tomto prípade správny súd prisvedčil, že povaha veci žalobcu si nevyžadovala nariadenie ústneho pojednávania, keďže aj na základe podaní žalobcu bol zistený skutkový stav dostatočný na rozhodnutie vo veci a vykonanie žiadnych ďalších dôkazov by nebolo spôsobilé priniesť iné závery ako tie, ktoré vyplynuli už zo zisteného skutkového stavu veci. Navyše sám žalobca ani ďalšie dôkazy (napr. na preukázanie ďalších skutočností ako tých, ktoré už proklamoval v úvodných svojich prehláseniach) na preukázanie nových skutkových zistení nenavrhol, ale obmedzil sa iba na všeobecnú námietku, že mal byť vypočutý. V danom prípade sa iba javí, že žalobca chcel byť vo veci vypočutý iba z dôvodu, aby aj iné osoby pred správnym orgánom dosvedčili pravdivosť ním uvádzaných skutočností a to, že počas doby jeho pôsobenia v zahraničí (Írsko a Nemecko) sa vracal na Slovensko, kde navštevoval rodinných príslušníkov a býval v jemu spolu patriacom dome. V kontexte uvedeného, správny súd iba poznamenáva, že správny orgán nespochybnil pravdivosť týchto žalobcom uvádzaných skutočností, ktorými argumentoval za účelom presvedčenia, že počas jeho pracovného pôsobenia v zahraničí si zachoval centrum záujmov na území Slovenskej republiky a teda správny orgán nevytvoril situáciu, žeby pravdivosť týchto tvrdení bolo potrebné overovať výpoveďami či už žalobcu alebo ďalších svedkov, ale správny orgán tieto žalobcom uvádzané skutočnosti vyhodnotil ako síce pravdivé, avšak z hľadiska ich charakteru a okolností veci nemajúce vplyv pre posúdenie bydliska a teda centra záujmu žalobcu počas jeho pôsobenia v zahraničí. V uvedenej súvislosti správny súd poukazuje na rozsudok Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Sžsk/12/2021, podľa ktorého cit. „(...) nie je vždy nutné v správnom konaní o dávku nezamestnanosti, v ktorom žiadateľ preukáže v posudzovanom období poistenie v nezamestnanosti na území iného členského štátu, nariadiť ústne pojednávanie a účastníka konania vypočuť vo veci jeho väzieb na území Slovenska. Nariadenie pojednávania nie je obligatórne (§ 188 ods. 1 zákona o sociálnom poistení) a nie je naň právny nárok.“

38. V súvislosti s ďalším procesným pochybením v postupe správnych orgánov, na ktoré žalobca poukazoval a to, že správne orgány pred svojím rozhodovaním nevyžiadali stanovisko príslušných orgánov Írska a Nemecka ohľadne ustálenia miesta bydliska žalobcu počas doby jeho pôsobenia v zahraničí, najvyšší správny súd vo svojom rozhodnutí v tejto veci sp. zn. 7 Sk/169/2022 z 27.09.2023 uviedol cit. „... príslušná inštitúcia Írskej republiky a Nemeckej republiky a príslušná slovenská inštitúcia nedospeli k rozdielnym záverom. Zo skutkového stavu vyplýva, že príslušná inštitúcia Írska vo formulári U1 zo dňa 10.8.2020 potvrdila pobyt a zamestnanie ako aj obdobie poistenia žalobcu v Írsku. Príslušná inštitúcia Nemecka vo formulári U1 zo dňa 2.7.2020 potvrdila pobyt a zamestnanie ako aj obdobie poistenia žalobcu v Nemecku. Žalobca pritom sám potvrdil, že nárok na dávku v nezamestnanosti v Nemecku ako krajiny posledného zamestnania podľa nemeckých predpisov si neuplatnil ... (...) Žalovaná uvedené skutkové okolnosti príslušnej inštitúcie Írska a Nemecka nerozporovala a následne zvolila postup priamej aplikácie kritérií uvedených v čl. 11 ods. 1 vykonávacieho nariadenia (pozri napr. rozsudok NS SR sp. zn. 1Sžso/26/2016 a sp. zn.

7/Sžsk/91/2020). Z uvedených dôvodov žalovaná nepochybila, ak si v posudzovanej veci osobitné stanovisko od príslušných inštitúcií týchto krajín nevyžiadala.“

Nad rámec už najvyšším správny súdom uvedeného, správny súd len dopĺňa, že teda aplikácia cit. čl. 11 ods. 1 vykonávacieho nariadenia, ktorého aplikácie sa žalobca dovoľáva, prichádza do úvahy iba v prípade rozdielnosti stanovísk príslušných orgánov členských štátov ohľadne miesta bydliska dotknutej osoby na ktorú sa vzťahuje základné nariadenie, t.j. osoby, ktorá si uplatňuje nárok na dávku v nezamestnanosti v členskom štáte, ktorý je odlišný od členského štátu, v ktorom táto dotknutá osoba naposledy splnila podmienku potrebnej doby účasti na sociálnom poistení.

V predmetnej veci žalobcu, však nedošlo k rozdielnym stanoviskám vo veci posúdenia bydliska žalobcu medzi príslušnou inštitúciou Írska či Nemecka na jednej strane a žalovanou na strane druhej. Príslušné inštitúcie Írska ani Nemecka totižto bydlisko žalobcu ani neposudzovali, pretože na to nemali ani žiadny právny dôvod, keďže ako aj sám žalobca uviedol, v Írsku ani Nemecku žalobca nepožiadaval o priznanie mu dávky v nezamestnanosti, v ktorej súvislosti by príslušný orgán Írska či Nemecka túto otázku potreboval posúdiť, pretože posúdenie bydliska pre účely posúdenia nároku na dávku v nezamestnanosti je výlučnou právomocou iba tej inštitúcie, kde bol uplatnený nárok na dávku v nezamestnanosti, t.j. v tomto prípade žalovanej (napr. Najvyšší správny súd SR sp. zn. 6Ssk/110/2023 z 31.01.2024). Inými slovami, podľa čl. 11 ods. 1 vykonávacieho nariadenia by bolo nutné postupovať jedine v prípade, ak by príslušná inštitúcia iného členského štátu po uplatnení si u nej dotknutou osobou nároku na dávku v nezamestnanosti usúdila, že bydlisko dotknutej osoby (žalobcu) bolo na Slovensku, avšak podľa názoru žalovanej, by bolo toto bydlisko v tomto inom členskom štáte, ktorý prípad „sporu“ však danej veci nenastal, preto žalovaná na posúdenie miesta bydliska žalobcu, správne zvolila priamu aplikáciu kritérií zadaných v cit. čl. 11 ods. 1 vykonávacieho nariadenia [napr. Najvyšší správny súd SR sp. zn. 7Sžsk/50/2021, sp. zn. 9Sžsk/19/2021, sp. zn. 6Ssk/49/2022], bez potreby kontaktovania príslušnej inštitúcie Írska či Nemecka za účelom dohody o ustálení otázky bydliska žalobcu, počas jeho pôsobenia v označených štátoch.

39. Pokiaľ ide o vyhodnotenie kritérií zadaných v cit. čl. 11 ods. 1 vykonávacieho nariadenia, za účelom zistenia miesta bydliska a centra záujmov žalobcu v období počas jeho pôsobenia v zahraničí toto, ako už bolo uvedené vyhodnotil najvyšší správny súd tak, že žalobca počas tohto obdobia nemal zachované bydlisko a ani centrum záujmov na území Slovenska.

Vo vzťahu k uvedeným kritériám správny súd v interakcii na tieto žalobcom uvádzané dôvody, len nad rámec dopĺňa nasledujúce:

- ohľadne zdržiavania sa matky a súrodencov žalobcu na území Slovenska, počas jeho pôsobenia v zahraničí, správny súd upriamuje pozornosť, že ani jeho matka, ani jeho súrodenci nepoživajú status „rodinného príslušníka“ v zmysle významu tohto pojmu podľa cit. čl. 1 písm. i) bod 2 základného nariadenia, podľa ktorého sa na účely aplikácie základného nariadenia za „rodinného príslušníka“ považujú iba manžel/manželka, nepľnoleté deti a nezaopatrené pľnoleté deti dotknutej osoby, preto sa pre účely posúdenia zachovania rodinných väzieb žalobcu na Slovensku, tieto osoby nezohľadňujú [podobne napr. Najvyšší správny súd SR sp. zn. 6 Ssk/110/2023 z 31.01.2024; rozsudky Najvyššieho správneho súdu ČR sp. zn. 9 Ads/95/2015-39 a sp. zn. 3Ads/55/2018-37]. Podľa správneho súdu, uvedená zákonná konštrukcia o výpočte osôb, zdržiavanie sa ktorých na území Slovenska aj počas doby pôsobenia dotknutej osoby v inom členskom štáte, by mohlo svedčiť o zachovaní centra záujmov dotknutej osoby na Slovensku, je plne logickou, pretože pľnoletá zaopatrená osoba (matka) sa bez ďalšieho nemôže považovať za osobu odkázanú na dotknutú osobu, obdobne ako je to aj v prípade hoc aj nepľnoletých súrodencov žalobcu, ktorí sú ohľadne zabezpečenia starostlivosti o nich odkázané na svojich rodičov (matku) a nie na žalobcu;

- ohľadne žalobcom deklarovaných každoročných návratov na Slovensko (leto a sviatky), správny súd len podotýka, že ani uvedený argument žalobcu neobstojí pre ustálenie záveru o tom, žeby mal mať počas doby jeho pôsobenia v zahraničí zachované centrum záujmov na Slovensku, aj preto, že žalobca mal podľa jeho vlastného prehlásenia, od svojho zamestnávateľa v Nemecku garantovanú dovolenku na zotavenie v rozsahu 28 dní, spôsob strávenia ktorej bol iba na vlastnom slobodnom rozhodnutí žalobcu, takže, ak sa ju žalobca rozhodol tráviť na Slovensku, táto skutočnosť nemôže byť kľúčovou pre posúdenie, že žalobca si takto zachoval bydlisko na území Slovenskej republiky, pretože v porovnaní množstvo tohto dovolenkového času stráveného na území Slovenskej republiky aj tak neobstojí v porovnaní s prevažným množstvom času, ktorý počas roka žalobca strávil v inom členskom štáte (Írsko či Nemecko), kde teda trávil nielen pracovný, ale aj väčšinu mimopracovného času a dovolenkový čas sa žalobca pravdepodobne rozhodol tráviť práve na území Slovenska z dôvodu návštevy rodinných príslušníkov, ktorých inak v priebehu zvyšku roka nenavštevoval. Inými slovami,

pre posúdenie zachovania centra záujmu je podstatné, kde zamestnanec trávi vo väčšej miere svoj mimopracovný čas a nie kde trávi dovolenkový čas (napr. obdobne aj u zamestnanca zo Slovenska, ktorý by trávil hoc aj celých 5 týždňov v rámci svojej dovolenky na zotavenie v inom členskom štáte, ešte bez ďalšieho neznamena, že v tomto inom členskom štáte má aj bydlisko, respektíve centrum záujmov); - ohľadne spoluvlastníctva domu žalobcom na území Slovenska, správny súd dopĺňa, že otázka bydliska je otázkou faktickou (t.j. kde dotknutá osoba fyzicky býva), ktorá je objektivizovaná až do tej miery, že niekedy ani úmysel (počiatočný alebo i trvajúci) a snaha dotknutej osoby nestačia na zachovanie bydliska v krajine pôvodu a na tieto účely nie je rozhodujúca ani citová väzba k svojmu rodisku, príbuzným, ani na začiatku (pri vysťahovaní) viac či menej určitý plán niekedy v budúcnosti sa opäť vrátiť do krajiny pôvodu, ale podľa cit. čl. 1 písm. j) základného nariadenia je podstatné iba skutočné (faktické) bydlisko, teda miesto, kde osoba zvyčajne v prevažnej miere reálne býva [napr. rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Sžsk/38/2017; Najvyššieho správneho súdu SR sp. zn. 7Ssk/170/2022 z 27. 09. 2023]. Ani (spolu)vlastníctvo nehnuteľností a ani napr. platenie poplatkov za odpad alebo miestnej dane z nehnuteľností, nepredstavujú za daných skutkových okolností tak zásadné skutočnosti, ktoré by mohli ustáliť centrum záujmov žalobcu v Slovenskej republike keďže, ako bolo preukázané, žalobca sa väčšinu časť roka zdržiaval v inom členskom štáte. Púhe vlastníctvo nehnuteľností a v prípade žalobcu ani jej užívanie, nemôže bez ďalšieho prevážiť dĺžku pobytu žalobcu v zahraničí. Vo vzťahu k zachovaniu si bydliska na území Slovenskej republiky nezohráva dôležitú úlohu ani zachovanie si žalobcom prihlásenia k „trvalému pobytu“ v Slovenskej republike, v zmysle chápania tohto pojmu vnútroštátnou právnou úpravou zákonom č. 253/1998 Z.z. o hlásení pobytu občanov Slovenskej republiky a registrii obyvateľov Slovenskej republiky, pretože pojem „trvalý pobyt“ nie je možné stotožňovať s pojmi „bydlisko“ a „pobyt“ v zmysle únie, keďže „trvalý pobyt“ má skôr evidenčný charakter, ktorý neodzrkadľuje realitu [napr. rozsudok Súdneho dvora Európskej únie C-394/13 z 11.09.2014 vo veci Ministerstvo práce a sociálnych vecí c/a B; Najvyšší správny súd Slovenskej republiky sp. zn. 6 Ssk/110/2023 z 31.01.2024]. Napokon ani skutočnosť, že žalobca býval v Írsku a v Nemecku v podnájme ešte automaticky taktiež nezakladá záver o tom, že centrum jeho záujmov je i naďalej v Slovenskej republike, pretože nájomná forma bývania nie len v podmienkach Írska a Nemecka, ale aj v iných členských štátoch, nie je ničím neštandardným, skôr sa jedná o prevládajúcu formu bývania a naviac nemožno nezohľadniť ani to, že podľa tvrdení žalobcu, toto jeho nájomné bývanie počas celej doby jeho pôsobenia v Nemecku bolo zásadne stabilné [(nemenné), napr. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky sp. zn. 7 Ssk 170/2022 z 27.09.2023];

- ohľadne založenia si žalobcom bankového účtu v Slovenskej republike, správny súd uvádza, že ani toto kritérium nie je podstatným pre ustálenie centra záujmu žalobcu v Slovenskej republike, pretože uskutočňovanie rôznych typov bankových transakcií (a to aj cezhraničných), nemôže v dnešnej dobe internetového bankovníctva predstavovať žiadny podstatný problém [napr. Najvyšší správny súd SR sp. zn. 6 Ssk 89/2023 z 20.12.2023] a teda nemôže byť ani žiadnym dôvodom, kvôli ktorému by žalobca musel nevyhnutne ostať na Slovensku;

- ohľadne žalobcom proklamovaného vlastníctva osobného automobilu a platenia poistenia zaň na území Slovenska, správny súd dodáva, že vodičské oprávnenie je všeobecne uznávaným dokladom skrz celú Európsku úniu, a teda ani tento dôvod nie je spôsobilý zásadne zvrátiť správnymi orgánmi prijatý záver o nezachovaní centra záujmov žalobcu na Slovensku.

Tieto skutočnosti môžu síce pochopiteľne predstavovať určité kontakty žalobcu vo vzťahu k Slovenskej republike, avšak v danej prejednáwanej veci nie sú kritériom, ktoré by prevládalo dĺžku pobytu žalobcu mimo Slovenskej republiky a charakter jeho zárobkovej činnosti inom členskom štáte.

40. Napokon ani žalobcom proklamovaný úmysel, že sa chcel zo zahraničia vrátiť a zotrvať na Slovensku, nebol pre prejednávanú vec relevantným, ako to záväzne ustálil už aj najvyšší správny súd, keďže zohľadnenie kritéria „úmyslu“ dotknutej osoby podľa cit. čl. 11 ods. 2 vykonávacieho nariadenia, by prichádzalo do úvahy iba subsidiárne (t.j. podporne) a to vtedy, keď by otázka ustálenia centra záujmov dotknutej osoby ostala nevyriešená aj po aplikácii kritérií uvedených v cit. čl. 11 ods. 1 vykonávacieho nariadenia [napr. Najvyšší súd SR sp. zn. 10 Sžsk 5/2016 z 13.12.2017]. Navyše úmysel žalobcu je v zmysle cit. čl. 11 ods. 2 vykonávacieho nariadenia rozhodujúci iba vtedy, keď sa v prípade rozdielného stanoviska medzi inštitúciami dotknutých členských štátov, nepodarí dosiahnuť dohodu o otázke zachovania si dotknutou osobou centra záujmov vo vzťahu k niektorému z nich [napr. Najvyšší správny súd SR sp. zn. 6 Ssk 89/2023 z 20.12.2023], ktorý prípad, ako je to už aj vyššie uvedené, v tejto veci nenastal.

41. Správny súd dáva do pozornosti, že princíp poskytovania dávky v nezamestnanosti v prípade zamestnancov využívajúcich voľný pohyb pracovnej sily v rámci Európskej únie, je založený prioritne na požiadavke, aby uvedenú dávku zamestnancovi po skončení jeho pracovného pomeru na území niektorého z členských štátov, poskytoval primárne ten členský štát, na území ktorého o túto dávku žiadajúca dotknutá osoba, naposledy pred podaním žiadosti o priznanie jej dávky v nezamestnanosti, bola účastnou na poistení v nezamestnanosti a teda kde prispievala do systému sociálneho poistenia, z ktorého jej predmetná dávka bude aj poskytnutá. V tomto prípade si žalobca nepožiadala o poskytnutie mu dávky v nezamestnanosti na území Nemecka s odôvodnením, že po skončení pracovného pomeru musel odísť na Slovensko, ktorá skutočnosť však nemôže mať žiadny vplyv na posúdenie tohto žalobcovho nároku na území Slovenskej republiky, keďže žalobca navyše mohol v Nemecku požiadať, aby mu dávka v nezamestnanosti vyplácaná v Nemecku bola poukazovaná aj na územie Slovenskej republiky.

42. Po zhodnotení všetkých relevantných skutočností, dospel správny súd k záveru, že žalobou napadnuté rozhodnutie žalovanej v spojení s prvostupňovým správnym rozhodnutím, vychádzajú z dostatočne zisteného, logicky vyhodnoteného a riadne právne posúdeného skutkového stavu, z ktorého plynie záver o tom, že žalobca nespĺňa na Slovensku zákonné podmienky pre vznik nároku na dávku v nezamestnanosti, preto správny súd v súlade s § 190 SSP a v spojení s § 199 ods. 3 SSP v ich znení účinnom do 30.06.2023, správnu žalobu žalobcu ako nedôvodnú zamietol.

43. Podľa § 163 SSP v znení účinnom do 01.06.2023 „Trovy konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v súvislosti s uplatňovaním a bránením práva na správnom súde.“

44. Podľa § 168 SSP v znení účinnom do 01.06.2023 „Žalovanému prizná správny súd podľa pomeru jeho úspechu vo veci voči žalobcovi právo na náhradu dôvodne vynaložených trov konania iba, ak to možno spravodlivo požadovať. Orgánu štátnej správy však náhradu trov právneho zastúpenia možno priznať len výnimočne.“

45. Podľa § 467 ods. 1 a 3 SSP v znení účinnom do 01.06.2023 „(1) Ustanovenia o trovách konania sa primerane použijú na kasačné konanie.

(3) Ak kasačný súd zruší rozhodnutie správneho súdu a vec mu vráti na ďalšie konanie, správny súd rozhodne aj o nároku na náhradu trov kasačného konania.“

46. O náhrade trov konania rozhodol správny súd podľa cit. § 168 SSP v spojení s cit. § 467 ods. 1 SSP a s ohľadom na to, že nárok na náhradu trov prvostupňového a kasačného konania sa posudzuje komplexne (spoločne) podľa konečného výsledku konania, a keďže žalobca nemal v konaní ani len čiastočný úspech, avšak v konaní úspešnej žalovanej nevznikli žiadne odôvodnené trovy, úhradu ktorých by bolo možné od žalobcu spravodlivo požadovať, správny súd jej právo na ich náhradu voči žalobcovi nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustná kasačná sťažnosť, ktorú možno podať na Správnom súde v Košiciach v lehote jedného mesiaca od doručenia tohto rozsudku. Zmeškanie uvedenej lehoty nemožno odpustiť (§ 443 ods. 1 a 5 SSP v znení účinnom do 30.06.2023).

V kasačnej sťažnosti sa musí okrem všeobecných náležitostí podania podľa § 57 SSP (ktorému správnomu súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis a spisová značka konania) uviesť:

- a) označenie napadnutého rozhodnutia,
- b) údaj, kedy napadnuté rozhodnutie bolo sťažovateľovi doručené,
- c) opísanie rozhodujúcich skutočností, aby bolo zrejmé, v akom rozsahu a z akých dôvodov podľa § 440 sa podáva (ďalej len "sťažnostné body"),
- d) návrh výroku rozhodnutia (sťažnostný návrh) (§ 445 ods. 1 SSP).

Podanie možno urobiť písomne, a to v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe. Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí správne mu súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Správny súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva. K podaniu kolektívneho orgánu musí byť pripojené rozhodnutie, ktorým príslušný kolektívny orgán vyslovil s podaním súhlas.

Podanie urobené v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší účastník konania dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, správny súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil.

Kasačnú sťažnosť možno podľa § 440 ods. 1 SSP odôvodniť len tým, že správny súd v konaní alebo pri rozhodovaní porušil zákon tým, že

- a) na rozhodnutie vo veci nebola daná právomoc súdu v správnom súdnictve,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako účastník konania, nemal procesnú subjektivitu,
- c) účastník konania nemal spôsobilosť samostatne konať pred správnym súdom v plnom rozsahu a nekonal za neho zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už skôr právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už skôr začalo konanie,
- e) vo veci rozhodol vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený správny súd,
- f) nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- g) rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci,
- h) sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu,
- i) nerešpektoval záväzný právny názor, vyslovený v zrušujúcom rozhodnutí o kasačnej sťažnosti alebo
- j) podanie bolo nezákonne odmietnuté.

Dôvod kasačnej sťažnosti uvedený v § 440 ods. 1 písm. g) až i) SSP sa vymedzí tak, že sťažovateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia. Dôvod kasačnej sťažnosti nemožno vymedziť tak, že sťažovateľ poukáže na svoje podanie pred správnym súdom (§ 440 ods. 2 SSP).

V kasačnej sťažnosti nemožno uplatňovať nové skutočnosti a dôkazy okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podanej kasačnej sťažnosti (§ 441 SSP).

Sťažnostné body možno meniť len do uplynutia lehoty na podanie kasačnej sťažnosti (§ 445 ods. 2 SSP).

Kasačná sťažnosť nemá odkladný účinok, ak SSP neustanovuje inak (§ 446 ods. 1 SSP).

Sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ musí byť v konaní o kasačnej sťažnosti zastúpený advokátom. Kasačná sťažnosť a iné podania sťažovateľa alebo opomenutého sťažovateľa musia byť spísané advokátom. Uvedená povinnosť neplatí, ak:

- a) má sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ, jeho zamestnanec alebo člen, ktorý za neho na kasačnom súde koná alebo ho zastupuje, vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) ide o konania o správnej žalobe podľa § 6 ods. 1 písm. c) a d),
- c) je žalovaným Centrum právnej pomoci. (§ 449 ods. 1, 2 SSP).